

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมของนักศึกษาในกลุ่มสหวิทยาลัยทักษิณ (วิทยาลัยครุภาคใต้)

ดังต่อไปนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะทางจริยธรรม เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางจริยธรรม และ เพื่อหาระดับคุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาในแต่ละสถาบัน
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะทางจริยธรรม เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางจริยธรรม และ เพื่อหาระดับคุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาเพศหญิงและเพศชาย
3. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะทางจริยธรรม เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางจริยธรรม และ เพื่อหาระดับคุณลักษณะทางจริยธรรม โดยแบ่งตามสาขาวิชาที่ศึกษา สาขาวิชาการศึกษา และสาขาวิชาการอื่น
4. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะทางจริยธรรม เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางจริยธรรมและเพื่อหาระดับคุณลักษณะทางจริยธรรม โดยแบ่งตามระดับการศึกษา ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า และระดับปริญญาตรี
5. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะทางจริยธรรม เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางจริยธรรมและเพื่อหาระดับคุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบต่าง ๆ กัน
6. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะทางจริยธรรม เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางจริยธรรม และ เพื่อหาระดับคุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้จำนวน 505 คน เป็นนักศึกษาในกลุ่มสหวิทยาลัยทักษิณ (วิทยาลัยครูภาคใต้) ปีการศึกษา 2530 รวม 5 สถาบัน คือ วิทยาลัยครูสงขลา วิทยาลัยครูยะลา วิทยาลัยครูภูเก็ต วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช และวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสำรวจทัศนคติทางจริยธรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบความเที่ยงตรง แบบสำรวจชุดนี้ประกอบด้วยคุณลักษณะทางจริยธรรม 5 ประการ คือ ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความซื่อสัตย์สุจริต และความเสียสละ แต่ละประการจะมี 5 ข้อ รวมทั้งหมด 30 ข้อ

หาความเชื่อมั่นของแบบสำรวจกระทำโดยวิธีการสัมประสิทธิ์ แอลฟา (α -coefficient) ซึ่งคำนวณด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .696

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติ คำนวณด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าของสิ่งต่อไปนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าความแปรปรวน
2. ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่ม (t - test)
3. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของตัวแปรตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance)
4. ทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้วิธี LSD (The least significant difference method)
5. หาความสัมพันธ์ของคุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการ โดยวิเคราะห์จากตัวแปรต่าง ๆ ด้วยวิธีการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์คุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการ ของนักศึกษาในกลุ่มสหวิทยาลัย
ทักษิณ
  - 1.1 เปรียบเทียบคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักศึกษาในกลุ่ม
สหวิทยาลัยทักษิณ พบว่า นักศึกษาแต่ละสถาบันมีคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
  - 1.2 เปรียบเทียบคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของนักศึกษาใน
กลุ่มสหวิทยาลัยทักษิณ พบว่า นักศึกษาแต่ละสถาบันมีคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความมีระเบียบ
วินัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
  - 1.3 เปรียบเทียบคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักศึกษาใน
กลุ่มสหวิทยาลัยทักษิณ พบว่า นักศึกษาแต่ละสถาบันมีคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์
สุจริตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
  - 1.4 เปรียบเทียบคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักศึกษาใน
กลุ่มสหวิทยาลัยทักษิณ พบว่า นักศึกษาแต่ละสถาบันมีคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
  - 1.5 เปรียบเทียบคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความเสียสละของนักศึกษาในกลุ่ม
สหวิทยาลัยทักษิณ พบว่า นักศึกษาแต่ละสถาบันมีคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความเสียสละแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. วิเคราะห์คุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการ โดยแยกเป็น 4 ระดับ ของ
นักศึกษาแต่ละสถาบัน พบว่า นักศึกษาทุกสถาบันมีคุณลักษณะทางจริยธรรมอยู่ในระดับเดียวกัน คือ
ระดับที่ 3 โดยมีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของผู้อื่นในหมู่คณะเล็ก ๆ ส่วนวิทยาลัยครูยะลา
มีจริยธรรมด้านความเสียสละอยู่ในระดับที่ 2 โดยมีเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง และวิทยาลัยครู
สุราษฎร์ธานีมีจริยธรรมด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับที่ 4 โดยมีเพื่อผลประโยชน์ของสังคม
ส่วนรวม

3. วิเคราะห์คุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการ โดยแยกตามเพศและแยกตามระดับคุณลักษณะทางจริยธรรม 4 ระดับ พบว่า นักศึกษาเพศหญิงและเพศชายมีคุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการ ไม่แตกต่างกัน

สำหรับระดับคุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการของนักศึกษาเพศหญิงและเพศชายอยู่ในระดับเดียวกันคือระดับที่ 3 โดยมีจริยธรรมทุกด้านเพื่อประโยชน์ของผู้อื่นในหมู่คณะเล็ก ๆ

4. วิเคราะห์คุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการ โดยแยกตามสาขาวิชาที่ศึกษาและแยกตามระดับคุณลักษณะทางจริยธรรม 4 ระดับ พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์และสาขาวิชาการอื่นมีคุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการไม่แตกต่างกัน

สำหรับระดับคุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์และสาขาวิชาการอื่นอยู่ในระดับเดียวกันคือระดับที่ 3 โดยมีจริยธรรมทุกด้านเพื่อประโยชน์ของผู้อื่นในหมู่คณะเล็ก ๆ

5. วิเคราะห์คุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการ โดยแยกตามระดับการศึกษาและแยกตามระดับคุณลักษณะทางจริยธรรม 4 ระดับ พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีมีคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร และความเสียสละสูงกว่านักศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ส่วนคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความรับผิดชอบไม่แตกต่างกัน

และเมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการแล้ว นักศึกษาระดับปริญญาตรีมีจริยธรรมทุกด้านสูงกว่านักศึกษาระดับอนุปริญญาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สำหรับระดับคุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการของนักศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าและระดับปริญญาตรีอยู่ในระดับเดียวกันคือ ระดับที่ 3 โดยมีจริยธรรมทุกด้านเพื่อประโยชน์ของผู้อื่นในหมู่คณะเล็ก ๆ

6. วิเคราะห์คุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการ โดยแยกตามลักษณะการอบรมเลี้ยงดู พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันมีคุณลักษณะทางจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยและความซื่อสัตย์สุจริตที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับระดับคุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการของนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันมีจริยธรรมอยู่ในระดับเดียวกันคือระดับที่ 3 โดยมีจริยธรรมเพื่อประโยชน์ของผู้อื่นในหมู่คณะเล็ก ๆ ส่วนนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับที่ 4 โดยมีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวมและนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเผด็จการมีคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความเสียสละอยู่ในระดับที่ 2 โดยมีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง

7. วิเคราะห์คุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการ โดยแยกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันมีคุณลักษณะทางจริยธรรมไม่แตกต่างกันนอกจากคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับระดับคุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอยู่ในระดับเดียวกันคือระดับที่ 3 โดยมีจริยธรรมเพื่อประโยชน์ของผู้อื่นในหมู่คณะเล็ก ๆ

8. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการของนักศึกษา โดยแยกตามสถาบันการศึกษา พบว่า

8.1 คุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูสงขลา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

8.2 คุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูยะลา ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากจริยธรรมระหว่างด้านความรับผิดชอบต่อความมีระเบียบวินัยที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

8.3 คุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูภูเก็ต มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 นอกจากจริยธรรมระหว่างด้านความมีระเบียบวินัยและความเสียสละที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน

8.4 คุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากจริยธรรมระหว่างด้านความรับผิดชอบและความเสียสละที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

8.5 คุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 นอกจากจริยธรรมระหว่างด้านความรับผิดชอบกับความมีระเบียบวินัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน

9. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการของนักศึกษาในกลุ่มสหวิทยาลัยทักษิณ โดยแยกตามเพศ พบว่า นักศึกษาเพศหญิงและเพศชายมีคุณลักษณะทางจริยธรรมสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

10. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการของนักศึกษาในกลุ่มสหวิทยาลัยทักษิณ โดยแยกตามสาขาวิชาที่ศึกษา พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาและสาขาวิชาอื่น มีคุณลักษณะทางจริยธรรมสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

11. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการของนักศึกษาในกลุ่มสหวิทยาลัยทักษิณ โดยแยกตามระดับการศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าและระดับปริญญาตรี มีคุณลักษณะทางจริยธรรมสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05

12. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางจริยธรรม 5 ประการ ของนักศึกษาในกลุ่มสหวิทยาลัยทักษิณ โดยแยกตามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน พบว่า

12.1 คุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

12.2 คุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเผด็จการ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากคุณลักษณะทางจริยธรรมระหว่างด้านความรับผิดชอบต่อความซื่อสัตย์สุจริต มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

12.3 คุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละ
ละเลย ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากคุณลักษณะทางจริยธรรมระหว่างด้าน
ความซื่อสัตย์สุจริตกับความขยันหมั่นเพียร ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

12.4 คุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น ๆ
ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากคุณลักษณะทางจริยธรรมระหว่างด้านความ
รับผิดชอบกับความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบกับความเสียสละ ความซื่อสัตย์สุจริตกับความ
ขยันหมั่นเพียร และความขยันหมั่นเพียรกับความเสียสละที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 และ .05

13. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการของนักศึกษา
ในกลุ่มสหวิทยาลัยทักษิณ โดยแยกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า

13.1 คุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่าง
1.00 - 2.00 ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

13.2 คุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่าง
2.01 - 2.49 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

13.3 คุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่าง
2.50 - 3.00 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 นอกจาก
จริยธรรมระหว่างด้านความรับผิดชอบกับความซื่อสัตย์สุจริต และความมีระเบียบวินัยกับความ
ซื่อสัตย์สุจริตที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน

13.4 คุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่าง
3.01 - 3.49 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05

13.5 คุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่าง
3.50 - 4.00 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 นอกจาก
จริยธรรมระหว่างด้านความรับผิดชอบกับความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัยกับความซื่อสัตย์สุจริต
ความมีระเบียบวินัยกับความขยันหมั่นเพียร และความมีระเบียบวินัยกับความเสียสละ ที่ไม่มีความ
สัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

1. วิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการ ของนักศึกษารวมทุกสถาบันในกลุ่มสหวิทยาลัยทักษิณ ปรากฏว่านักศึกษาแต่ละสถาบันมีคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ว่า นักศึกษาในกลุ่มสหวิทยาลัยทักษิณมีคุณลักษณะทางจริยธรรมแต่ละประการไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาแต่ละสถาบันมีภาวะแวดล้อมแตกต่างกัน การเปลี่ยนแปลงจริยธรรมต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ ดังที่ จินดา อาจินสมาจาร (จินดา อาจินสมาจาร 2522 : 29) กล่าวว่า สถาบันครอบครัว โรงเรียน ศาสนา และสื่อมวลชน มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติจริยธรรมมาก โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาแต่ละแห่งต่างก็มีวิธีการในการส่งเสริมจริยธรรมที่แตกต่างกัน ดวงเดือน พันธุนาวัน และ เพ็ญแข ประจวบปัจฉิม (ดวงเดือน พันธุนาวัน และ เพ็ญแข ประจวบปัจฉิม 2520 : 50) ก็ได้ย้่าว่าบุคคลจะมีความแตกต่างทางด้านจริยธรรมมากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับวิธีการในการส่งเสริมและพัฒนาทางด้านจริยธรรม อันได้แก่ สถาบันการศึกษาต้องให้ความรู้สูงขึ้น การใช้กลุ่มเพื่อให้เกิดการคล้อยตามและการเป็นแบบอย่างที่ดี ก็มีผลต่อการปฏิบัติจริยธรรมที่แตกต่างกันไปด้วย จึงเห็นได้ว่าภาวะแวดล้อมต่าง ๆ ในสถาบันการศึกษาเองและภาวะแวดล้อมภายนอกที่มีอิทธิพลสำคัญที่ทำให้ นักศึกษามีคุณลักษณะทางจริยธรรมแต่ละสถาบันแตกต่างกัน

2. วิเคราะห์คุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการ โดยแยกเป็น 4 ระดับของนักศึกษาแต่ละสถาบัน ปรากฏผลว่านักศึกษาทุกสถาบันมีคุณลักษณะทางจริยธรรมอยู่ในระดับเดียวกัน คือระดับที่ 3 โดยมีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของผู้อื่นในหมู่คณะเล็ก ๆ ส่วนวิทยาลัยครูยะลา มีจริยธรรมด้านความเสียสละอยู่ในระดับที่ 2 โดยมีเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง และวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี มีจริยธรรมด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับที่ 4 โดยมีเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนรวม การที่นักศึกษาแต่ละสถาบันมีจริยธรรมส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ 3 คือมีเพื่อผลประโยชน์ของผู้อื่นในหมู่คณะเล็ก ๆ อาจเป็นเพราะแต่ละสถาบันมีลักษณะและองค์ประกอบคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ เป็นสถาบันที่เกิดจากจุดมุ่งหมายเดียวกันคือการผลิตสายครูและสอดคล้องกับที่ ลำดวน เกษตรสุนทร (ลำดวน เกษตรสุนทร 2526 : 132) ได้ทำการวิจัยพบว่า นักศึกษาระดับอุดม

ศึกษาในจังหวัดสงขลา รวม 8 สถาบัน มีคุณลักษณะทางจริยธรรมอยู่ในระดับเดียวกันคือ ระดับที่ 3 มีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของผู้อื่นในหมู่คณะ เล็ก ๆ

สำหรับวิทยาลัยครูยะลาที่มีจริยธรรมทางด้านความเสียสละอยู่ในระดับที่ 2 โดยมีเพื่อผลประโยชน์ของตนเองนั้น อาจเป็นเพราะภาวะแวดล้อมที่เกี่ยวกับสถาบันทางศาสนาที่แตกต่างกัน เข้ามามีอิทธิพลทำให้มองภาพรวม ๆ เหมือนกับว่ามีความเสียสละเพื่อประโยชน์ของตนเอง อย่างไรก็ตาม สุเชษฐ์ มาห์หมัด (สุเชษฐ์ มาห์หมัด 2519 : 21) กล่าวว่าพัฒนาการทางจริยธรรมขั้นต้นของบุคคลจะเห็นแก่ตัวมากแล้วค่อย ๆ ลดลงจนกระทั่งไม่เห็นแก่ตัวเลยในระดับสูง ส่วนวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี ที่มีจริยธรรมทางด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับที่ 4 โดยมีเพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวม อาจเป็นเพราะสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานีที่เกี่ยวกับสถานที่ตั้งของวิทยาลัยที่อยู่นอกเมือง เป็นลักษณะเฉพาะที่เอื้อให้นักศึกษาต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม ประกอบกับนักศึกษาส่วนใหญ่ที่นี้จะอาศัยอยู่ในวิทยาลัยหรือใกล้เคียง ๆ วิทยาลัย จึงเป็นผลให้นักศึกษาวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานีมีความรับผิดชอบต่อสังคมสูงถึงระดับที่ 4 คือ มีความรับผิดชอบต่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวม

3. วิเคราะห์คุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการ โดยแยกตามเพศและแยกตามระดับคุณลักษณะทางจริยธรรม 4 ระดับ ปรากฏผลว่า นักศึกษาเพศหญิงและเพศชายมีคุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการ ไม่แตกต่างกัน และเมื่อแยกวิเคราะห์ตามระดับจริยธรรม 4 ระดับ พบว่า ทั้งเพศหญิงและเพศชายมีจริยธรรมอยู่ในระดับเดียวกันคือ ระดับที่ 3 มีเพื่อผลประโยชน์ของผู้อื่นในหมู่คณะ เล็ก ๆ การที่นักศึกษาเพศหญิงและเพศชายมีคุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการ ไม่แตกต่างกันนี้สอดคล้องกับที่ สุรณีเย จุติดำรงพันธ์ (สุรณีเย จุติดำรงพันธ์ 2522 : 77) ศึกษาพัฒนาทางการทางจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก พบว่า เพศชายและเพศหญิง มีพัฒนาการทางจริยธรรมไม่แตกต่างกันสภาพเศรษฐกิจของสังคมที่สูงและต่ำไม่มีผลต่อการพัฒนาจริยธรรม และยังคล้ายคลึงกับที่ สมเชื้อ วงศ์ปาลามานนท์ (สมเชื้อ วงศ์ปาลามานนท์ 2526 : 160) ได้ศึกษาพบว่านักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงต่างจัดอันดับค่านิยมทางจริยธรรมแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และนับว่าเป็นไปตามผลการวิจัยของ พจนีย์ มณีสุวรรณ (พจนีย์ มณีสุวรรณ 2514 : 141) ที่พบว่านักเรียนวิทยาลัยครูนั้นเมื่อแยกเปรียบเทียบตัวแปรแล้วพบว่า

ไม่แตกต่างกัน เพราะสาเหตุดังกล่าวนี้ จึงทำให้เพศหญิงและเพศชายมีคุณลักษณะทางจริยธรรม ทั้ง 5 ประการ ไม่แตกต่างกัน ส่วนระดับจริยธรรมซึ่งทั้งเพศหญิงและเพศชายอยู่ในระดับเดียวกัน คือ ระดับที่ 3 มีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของผู้อื่นในหมู่คณะเล็ก ๆ อาจเป็นเพราะสภาพการอบรมสั่งสอน การปลูกฝังจากสถาบันการศึกษาสภาพแวดล้อม ตลอดจนระยะเวลาที่อยู่ในระบบการศึกษา คล้ายคลึงกันและมีเวลาอยู่ในสถาบันการศึกษาใกล้เคียงกัน จึงทำให้มีจริยธรรมอยู่ในระดับเดียวกัน

4. วิเคราะห์คุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการ โดยแยกตามสาขาวิชาที่ศึกษา และแยกตามระดับคุณลักษณะทางจริยธรรม 4 ระดับ ปรากฏผลว่านักศึกษาสาขาวิชาการศึกษา และสาขาวิชาการอื่นมีคุณลักษณะทางจริยธรรมไม่แตกต่างกัน และเมื่อแยกวิเคราะห์ตามระดับจริยธรรม 4 ระดับ พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาและสาขาวิชาการอื่นมีจริยธรรมอยู่ในระดับเดียวกันคือ ระดับที่ 3 มีเพื่อผลประโยชน์ของผู้อื่นในหมู่คณะเล็ก ๆ การที่นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาและนักศึกษาสาขาวิชาการอื่น มีจริยธรรมไม่แตกต่างกันอาจเป็นเพราะ อายุ ประสบการณ์ การศึกษา สิ่งแวดล้อมใกล้เคียงกันประกอบกับเมื่อมาอยู่ในสถาบันการศึกษา ในช่วงแรก ๆ ก็มีการศึกษารายวิชาที่เป็นวิชาพื้นฐานเหมือนกัน เพียงจะมีการแยกวิชาเฉพาะหรือสาขาวิชาเฉพาะในช่วงหลัง ดังนั้นสาขาวิชาเฉพาะที่ศึกษาจึงไม่มีผลต่อการพัฒนาทางจริยธรรมมากนัก นักศึกษาทั้งสาขาวิชาการศึกษาและสาขาวิชาการอื่นจึงมีจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

5. วิเคราะห์คุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการ โดยแยกตามระดับการศึกษา และแยกตามระดับคุณลักษณะทางจริยธรรม 4 ระดับ ปรากฏผลว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี มีจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร และความเสียสละ สูงกว่าระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ส่วนคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความรับผิดชอบไม่แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการแล้ว นักศึกษาระดับปริญญาตรีมีจริยธรรมทุกด้านสูงกว่านักศึกษาระดับอนุปริญญาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งขัดแย้งกับที่ ลำดวน เกษตรสุนทร (ลำดวน เกษตรสุนทร 2526 : 98) ได้ศึกษาพบว่า นักศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่ามีจริยธรรมสูงกว่านักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการปลูกฝังและการพัฒนาจริยธรรมทั้งภายในและภายนอกสถาบันมีส่วนปลุกย่อยที่แตกต่างกัน การปฏิบัติทางจริยธรรมก็ย่อมแตกต่างกันด้วย ดังที่

พระเทพเวที (พระเทพเวที 2531 : 113) กล่าวว่า การปฏิบัติจริยธรรมนั้นต้องจัดให้ครบวงจร มิฉะนั้นการปฏิบัติทางจริยธรรมจะแตกต่างกันได้ และแม้แต่จัดจนครบวงจรแล้วก็มีโอกาสที่การปฏิบัติจะแตกต่างกัน หากสาเหตุปัจจัยทั้งภายในและภายนอกยังไม่เอื้ออำนวย และไม่ใช่ว่าระบบที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน ส่วนผลจากการเปรียบเทียบระดับจริยธรรมพบว่า นักศึกษาทั้งสองระดับมีคุณลักษณะทางจริยธรรมอยู่ในระดับที่ 3 โดยมีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของผู้อื่นในหมู่คณะ เล็ก ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาทั้งสองระดับจากกลุ่มตัวอย่างมีสภาพการปลูกฝังและปฏิบัติอยู่ในวงแคบ จึงประพฤติปฏิบัติจริยธรรมต่าง ๆ เพื่อหมู่คณะ เล็ก ๆ

6. วิเคราะห์คุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการ โดยแยกตามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูและแยกตามระดับคุณลักษณะทางจริยธรรม 4 ระดับ ปรากฏผลว่า นักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน มีคุณลักษณะทางจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งคล้ายคลึงกับที่ อุบลรัตน์ โพธิ์สุ่ม (อุบลรัตน์ โพธิ์สุ่ม 2523 : 47 -54) วิจัยพบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยจะมีความสัมพันธ์ในทางลบกับความซื่อสัตย์ และ พรณีย์ กันทรากร (พรณีย์ กันทรากร 2523 : 57 - 59) พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย จะมีความสัมพันธ์ทางลบกับจริยธรรมและไม่รู้จักขอบเขตของความพอดี และเมื่อแยกวิเคราะห์คุณลักษณะทางจริยธรรม 4 ระดับ พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันจะมีจริยธรรมอยู่ในระดับเดียวกันคือ ระดับที่ 3 มีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของผู้อื่นในหมู่คณะ เล็ก ๆ และนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีจริยธรรมด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับที่ 4 คือ มีเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนรวม ซึ่งขัดแย้งกับที่ พรณีย์ กันทรากร และ อุบลรัตน์ โพธิ์สุ่ม ได้ศึกษาไว้ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ส่วนนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเผด็จการ มีจริยธรรมด้านความเสียสละอยู่ในระดับที่ 2 คือมีเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงทัศนคติทางจริยธรรมนี้ อีแวน (Evan. 1971 : 9 - 10) พบว่า ผู้ที่มีพื้นฐานอนุรักษนิยมจะเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้เมื่ออยู่ในบรรยากาศของเสรีนิยม

7. วิเคราะห์คุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการ โดยแยกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปรากฏผลว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีคุณลักษณะทางจริยธรรมไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ นอกจากคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความ

ชั้นหนึ่ง เพียรที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับที่ ลำดวน เกษตรสุนทร (ลำดวน เกษตรสุนทร 2529 : 88) ได้ศึกษาพบว่า จริยธรรมของนิสิตนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาจังหวัดสงขลา ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีคุณลักษณะทางจริยธรรม ไม่แตกต่างกัน สำหรับระดับคุณลักษณะทางจริยธรรม 4 ระดับ พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันมีจริยธรรมอยู่ในระดับเดียวกันคือ ระดับที่ 3 มีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของผู้อื่นในหมู่คณะเล็ก ๆ อย่างไรก็ตาม ดวงเดือน พันธุนาวัน (ดวงเดือน พันธุนาวัน 2520 : 191 - 196) พบว่า ผู้มีจริยธรรมในชั้นเหนือกฎเกณฑ์จะลดการโกงลงอย่างเชื่อมั่นได้ เมื่อได้เห็นตัวแบบที่กระทำความดี

8. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการ โดยแยกตามสถาบันการศึกษา เพศ สาขาวิชาที่ศึกษา ระดับการศึกษา การอบรมเลี้ยงดู และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปรากฏผลว่า วิทยาลัยครูสงขลา วิทยาลัยครูภูเก็ต และวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี มีคุณลักษณะทางจริยธรรมสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 นอกจากจริยธรรมระหว่างด้านความมีระเบียบวินัยกับความเสียสละของ วิทยาลัยครูภูเก็ต และด้านความรับผิดชอบกับความมีระเบียบวินัยของ วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี ที่ไม่สัมพันธ์กัน ส่วนวิทยาลัยครูยะลาและวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากคุณลักษณะทางจริยธรรมระหว่างด้านความรับผิดชอบกับความมีระเบียบวินัยของวิทยาลัยครูยะลา และความรับผิดชอบ และความเสียสละของวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช ที่มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ความสัมพันธ์คุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาเพศหญิงและเพศชาย นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาและสาขาวิชาการอื่น ของนักศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าและระดับปริญญาตรี มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ซึ่งสอดคล้องกับที่อารี เศรษฐชัย (อารี เศรษฐชัย 2520 : 89) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของจริยธรรมบางประการคือ ความสามารถในการแก้ปัญหา ความรู้สึกรับผิดชอบ และความเชื่อมั่นในตัวเองของนักศึกษายาบาล พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และขัดแย้งกับที่ ลำดวน เกษตรสุนทร (ลำดวน

เกษตรสุนทร 2526 : 136) ศึกษาพบว่า นักศึกษาเพศหญิงและชาย ระดับการศึกษานุปริญญา และปริญญาตรี ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับที่ สบโชค พูลนวม (สบโชค พูลนวม 2523 : 47 - 51) พบว่า ความเชื่อลัทธิสุจริตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้อีกครึ่งข้อ

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ส่วนนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง 1.00 - 2.00 ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากการศึกษาของ โจนส์ และ มอริส (Jones and Morris, 1956 : 781 - 783) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเกี่ยวกับความรู้และศีลธรรมของเด็กมีค่าสหสัมพันธ์ต่ำมาก การสอนความรู้ทางจริยธรรมในโรงเรียนจึงไม่อาจชักจูงให้เด็กมีพฤติกรรมที่มีคุณค่าได้ หากครอบครัว สังคม ความต้องการ และความรู้ของเด็ก เป็นองค์ประกอบสำคัญมากกว่าการสอนในโรงเรียน และ เสน่ห์ จามริก (เสน่ห์ จามริก 2531 : คำบรรยาย) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ของ วัฒนธรรม ความสัมพันธ์ของคนดีและพลเมืองดี ความสัมพันธ์ของการเป็นคนดี และคนเก่ง การทำความเข้าใจกับความสัมพันธ์ทั้งสามนี้ จะมีความสำคัญต่อการสอนจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน ซึ่งเท่าที่ปฏิบัติในปัจจุบันผู้สอนมักจะสอนจริยธรรมแต่ไม่ค่อยได้ปลูกฝังจริยธรรม

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้ที่รับผิดชอบหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในกลุ่มสหวิทยาลัยทักษิณ หรือ วิทยาลัยครูกลุ่มอื่น ๆ ควรจะร่วมมือกันหาวิธีการพัฒนา และส่งเสริมการปฏิบัติทางจริยธรรมของนักศึกษาในกลุ่มที่รับผิดชอบต่อไป
2. ควรจะได้มีการวิจัยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม ในกลุ่มวิทยาลัยครูอื่น ๆ เพื่อจะได้พัฒนาและส่งเสริมทั้ง ในด้านการจัดหลักสูตรและกิจกรรมเสริมอื่น ๆ

3. ควรจะได้วิจัยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมในสถาบันอื่น ๆ ทั้งของเอกชนและของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นระดับอนุบาล ประถม มัธยม และอุดมศึกษา เพื่อความสอดคล้องและต่อเนื่องในการปลูกฝังจริยธรรมอย่างเป็นระบบ
4. ควรวิจัยเนื้อหา รูปแบบ แนวทาง กิจกรรม และวิธีสอน ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการส่งเสริมจริยธรรมทั้งในกลุ่มสหวิทยาลัยทักษิณ และกลุ่มอื่น ๆ ในโอกาสต่อไป
5. ควรวิจัยเพื่อค้นหาสาเหตุของการปฏิบัติจริยธรรมทั้งในระดับที่ต่ำและสูง เพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้มีจริยธรรมในระดับที่ดีกว่าเดิม
6. ควรวิจัยเนื้อหาในศาสนาพุทธหรือศาสนาอื่น ๆ ที่ส่งผลถึงการปฏิบัติจริยธรรมของบุคคลในสังคม

